

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS REGULA

(2004. gada 16. aprīlis)

pēc Eiropas Savienības Padomes lūguma par ierosināto Padomes regulu par medaļām un žetoniem, kas līdzīgi eiro monētām

(COM(2004) 39 galīgais)

(CON/2004/13)

(2004/C 134/07)

1. Eiropas Centrālā banka 2004. gada 16. februārī ir saņēmusi Eiropas Savienības Padomes lūgumu sniegt atzinumu par ierosināto Padomes regulu par medaļām un žetoniem, kas līdzīgi eiro monētām (turpmāk tekstā – “ierosinātā regula”).
2. ECB kompetence sniegt atzinumu ir pamatota Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 123. panta 4. punktā. ECB Padome šo atzinumu ir pieņēmusi saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas reglamenta 17.5. panta pirmo teikumu.

pārdošanai vai citiem komerciāliem nolūkiem medaļas un žetonus, kuriem piemīt noteiktas eiro monētu vizuālās īpašības vai kuriem ir noteikts izmērs, kas līdzinās eiro monētu izmēram. ECB atbalsta turpmāku rīcību Kopienas līmenī šajā jomā un pauž gandarījumu par to, ka Komisija ir nolēmusi regulēt šo jautājumu ar regulas palīdzību. Šāda pieceja nodrošinās ierosinātajā regulā paredzēto aizsardzības noteikumu saskaņotu ievērošanu visā Eiropas Savienībā un garantēs pietiekami vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem uzņēmējiem, kuri darbojas medaļu un žetonu ražošanā, izplatīšanā, ieviešanā vai pārdošanā. Turklāt ECB uzskata, ka ierosinātās regulas pieņemšana ir piemērots pasākums, lai nodrošinātu eiro monētu kā maksāšanas līdzekļa integritāti.

Vispārīgi apsvērumi

3. Saskaņā ar Komisijas paskaidrojuma rakstu ierosinātā regula reglamentē terminu “eiro” un “eiro cents”, kā arī eiro simbola (I) izmantošanu uz metāla priekšmetiem (medaļām un žetoniem), kuriem piemīt monētu izskats un/vai tehniskās īpašības, kā arī nosaka, cik līdzīgas eiro monētām drīkst būt medaļas un žetoni. Ierosinātās regulas mērķis ir aizsargāt sabiedrību pret krāpšanu un pārpratumiem saistībā ar eiro monētām, jo sabiedrība varētu uzskatīt, ka medaļām un žetoniem ir likumīga maksāšanas līdzekļa statuss, ja uz tiem redzami vārdi “eiro” vai “eiro cents”, vai eiro simbols, un medaļas un žetonus varētu negodīgi izmantot ar monētām darbināmās iekārtās, ja to izmēri un īpašības būtu līdzīgas eiro monētu izmēriem un īpašībām. Ierosinātā regula vienlaicīgi rada vienlīdzīgas konkurences apstākļus šādu medaļu un žetonu ražošanai. ECB piekrīt ierosinātās regulas mērķiem, kā arī bažām par pārpratumu un/vai krāpšanas risku, kādu rada medaļas un žetoni, kas līdzinās eiro monētām.
4. ECB secina, ka ierosinātās regulas pamatā ir Komisijas novērtējums par nepieciešamību pēc turpmākas rīcības Kopienas līmenī, kā paredzēts 3. panta pēdējā teikumā Komisijas 2002. gada 19. augusta Ieteikumam 2002/664/EK par medaļām un žetoniem, kas līdzīgi eiro monētām (turpmāk tekstā – “ieteikums”) ⁽¹⁾. Ierosinātā regula aizliedz ražot un pārdot, kā arī ievest un izplatīt

Detalizēti apsvērumi

5. Ierosinātās regulas sākumā ir atrodams definīciju kopums. ECB atzīmē, ka ierosinātās regulas 1. panta c) apakšpunktā noteiktā “medaļu un žetonu” definīcija uzlabo ieteikuma 1. panta c) apakšpunktā izklāstīto definīciju. No jaunās definīcijas darbības jomas jo īpaši ir izslēgtas sagataves monētu kalšanai. Turklāt tajā tagad ir iekļautas medaļas un žetoni, kam piemīt monētu tehniskās īpašības, nevis tikai tie, kuri izskatās pēc monētām. Šajā sakarā ECB pauž gandarījumu par jaunās “medaļu un žetonu” definīcijas precizitāti un plašo pielietojuma jomu, kas nodrošina juridisku noteiktību un ļaus efektīvi piemērot ierosināto regulu.
6. Atsaucoties uz II pielikumā norādīto atbildīgo iestāžu sarakstu, lai gan ECB atzīst, ka valstu atbildīgās iestādes, iespējams, būs dalībvalstu iestādes, kuras atbild par monētu kalšanu, - ECB uzskata, ka dalībvalstis, iespējams, vēlēšies ierosinātās regulas nolūkiem izraudzīties citas iestādes. Tādēļ ECB ierosina dalībvalstīm norādīt savas “atbildīgās iestādes”, tiklīdz ir pieņemta ierosinātā regula.

(¹) OV L 225, 22.8.2002, 34. lpp.

7. ECB pauž gandarījumu par "atsauces diapazona" definīciju, kas iekļauta ierosinātās regulas 1. panta g) apakšpunktā, atsaucoties uz III pielikuma 1. punktā norādīto nozīmi. Minētā pielikuma 1. punkta a) apakšpunktā atsauces diapazons medaļu un žetonu izmēriem ir definēts kā "diametra vērtību un jostas augstuma vērtību, kas ietvertas attiecīgi diametra atsauces diapazonā un jostas augstuma atsauces diapazonā, kombināciju kopums". Pielikuma 1. punkta b) un c) apakšpunktā ir paredzētas tehniskās specifikācijas "diametra atsauces diapazonam" un "jostas augstuma atsauces diapazonam". ECB uzskata, ka "atsauces diapazona" definīcijas iekļaušana ierosinātajā regulā veicina juridisko noteiktību ierosinātās regulas piemērošanā, jo tajā paredzētas tehniskās specifikācijas, lai konstatētu aizliegtas medaļas un žetonus, līdz ar to dodot iespēju sabiedrībai, jo īpaši ražotājiem un mazumtirgotājiem, apzināties savas juridiskās saistības, ražojot un/vai pārdodot medaļas un žetonus.
8. ECB pauž gandarījumu par ierosinātās regulas 2. pantā paredzētajiem aizsardzības noteikumiem. Tie attiecas uz situācijām, kurās medaļas vai žetonus to izskata vai izmēra dēļ var kļūdaini uzskatīt par autentiskām eiro monētām. ECB jo īpaši atzīmē, ka 2. panta a) un b) apakšpunktā ir skaidri nošķirtas medaļas un žetoni, uz kuriem ir redzami termini "eiro", "eiro cents", vai eiro simbols, no tiem, kas vienkārši ietilpst atsauces diapazonā, neatkarīgi no tā, vai uz tiem ir šādi termini vai simbols. Šajā sakarā aizliegums ražot un pārdot, kā arī ievest un izplatīt pārdošanai vai citiem komerciāliem nolūkiem abas medaļu un žetonu kategorijas šķiet pietiekams, lai novērstu jebkādu pārpratuma risku sabiedrībā. Šie paši apsvērumi par jebkāda pārpratuma riska novēršanu attiecas uz ierosinātās regulas 2. panta c) apakšpunktā noteikto aizliegumu attiecībā uz medaļām un žetoniem, kuru virsmas dizains ir "līdzīgs eiro monētu nacionālā aversa dizainam vai kopējam reversam, vai kas ir identisks vai līdzīgs 2 eiro monētas jostas dizainam". ECB tomēr atzīmē, ka ierosinātās regulas 2. pantā nav iekļauta atsauce uz "eiro simbolam līdzīgu simbolu kombinācijā ar nominālvērtības norādījumu", kas paredzēta ieteikuma 2. panta b) apakšpunktā. Tā kā šādu simbolu izmantošana arī varētu radīt pārpratumus sabiedrībā, ECB iesaka šo atsauci ierosinātajā regulā saglabāt. ECB uzskata, ka šī atsauce paplašinātu aizsardzības noteikumu darbības jomu un pastiprinātu to efektivitāti.
9. Ierosinātās regulas 3. pantā ir noteikti atbrīvojumi no iepriekš analizētajiem aizsardzības pasākumiem. ECB atzīmē, ka šis noteikums attiecas uz medaļām un žetoniem, kurus nevar sajaukt ar eiro monētām vai nu tādēļ, ka to izmērs ir ārpus atsauces diapazona, neraugoties uz to, ka uz tiem ir termini "eiro" vai "eiro cents", vai eiro simbols bez attiecīgās nominālvērtības, - vai arī, ja to izmērs ietilpst atsauces diapazonā, to formas vai sastāva dēļ. ECB secina, ka šādas medaļas un žetoni uzskatāmi par tādiem, kas rada tikai ļoti maznozīmīgu pārpratuma risku, un ir atļaujami.
10. Ierosinātās regulas 4. pantā ir paredzēta izņēmumu sistēma, izmantojot dalībvalsts atbildīgo iestāžu piešķirtās atļaujas, ja medaļa vai žetons tiek ražots vai pirmoreiz ievests, vai izmantojot Komisijas piešķirtās atļaujas, ja ir trešo valstu izteikti lūgumi. ECB atzīmē, ka atļaujas, kas piešķirtas saskaņā ar 4. panta 1. punktu, atļaus izmantot terminus "eiro" vai "eiro cents" kontrolējamās izmantošanas apstākļos gadījumos, kad nepastāv pārpratuma risks. Tomēr 4. panta 1. punktā nav paredzēti īpaši izņēmumi, kas ļautu izmantot eiro simbolu. ECB neredz pamatotu iemeslu, lai nošķirtu eiro simbola izmantošanu no terminu "eiro" un "eiro cents" izmantošanas. Turklāt saistībā ar 4. panta 1. punktu Komisijas paskaidrojumu raksts nepārprotami atsaucas uz īpašiem izņēmumiem no 2. panta a) apakšpunkta, kad, cita starpā, "...eiro simbola izmantošana ir praktiska". ECB tādēļ iesaka iekļaut atsauci uz eiro simbolu ierosinātās regulas 4. panta 1. punktā. ECB arī secina, ka tad, ja tiek piešķirta šāda atļauja, attiecīgajam uzņēmējam dalībvalstī ir jābūt skaidri identificējamam uz medaļas vai žetona virsmas, un uz medaļas vai žetona aversa vai reversa jābūt uzspiestai norādei "Nav likumīgs maksāšanas līdzeklis". Šajā sakarā ECB ieteiktu 4. panta 1. punktā iekļaut atsauci uz vārdu "Nav likumīgs maksāšanas līdzeklis" minimālo izmēru, jo pastāv risks, ka, neesot šādai specifikācijai, varētu tikt izmantoti tikko salasāmi burti. Turklāt ECB atzīmē, ka atļaujas, ko piešķir saskaņā ar 4. panta 2. punktu, attiecas uz medaļām un žetoniem, kuru izmērs ietilpst atsauces diapazonā, ar noteikumu, ka nav nekāda pārpratuma riska un ka ir izpildīti nosacījumi par diametra un jostas augstuma kombinācijām un diametra un metāla īpašību kombinācijām. ECB nav iebildumu pret ierosinātās regulas 4. pantā noteikto izņēmumu sistēmu, jo medaļām un žetoniem, kas atļauti saskaņā ar to, ir jāatbilst stingriem vizuāliem un fiziskiem nosacījumiem, lai izslēgtu jebkādu iespējamu pārpratuma risku.

11. ECB atzīmē, ka ierosinātās regulas 4. panta 3. punkts piešķir attiecīgi dalībvalsts atbildīgajai iestādei vai Komisijai kompetenci paziņot, vai dizains ir līdzīgs eiro monētu nacionālā aversa dizainam vai kopējam reversam, vai 2 eiro monētas jostas dizainam. Paužot gandarījumu par šā noteikuma saturu, ECB vienlaicīgi vēlētos vērst Padomes uzmanību uz to, ka tas ietver nevis atkāpi no ierosinātās regulas 2. pantā izklāstītajiem aizsardzības noteikumiem, bet drīzāk deklaratīvas pilnvaras, kas piešķirtas dalībvalstu iestādēm vai Komisijai. Lai panāktu juridisku saskaņību un noteiktību ierosinātās regulas piemērošanā, ECB iesaka 4. panta trešo daļu pārcelt uz 2. pantu.
12. ECB atzīmē, ka ierosinātās regulas 5. panta 2. punktā ir ietverts pārejas noteikums, kas atļauj vēlākais līdz 2012. gada beigām turpināt izmantot medaļas un žetonus, kas izlaisti līdz ierosinātās regulas spēkā stāšanās brīdim, bet neatbilst tās noteikumiem. ECB saprot, ka šis noteikums ir vajadzīgs, lai papildītu šādu medaļu un žetonu īpašnieku un/vai turētāju leģitīmās cerības.
13. ECB atzīmē, ka ierosinātās regulas 6. pants dalībvalstīm uzliek pienākumu līdz 2005. gada 1. janvārim pieņemt iedarbīgus, samērīgus un preventīvus normatīvos un administratīvos aktus attiecībā uz sankcijām, kas piemērojamas par ierosinātās regulas pārkāpumiem. ECB pauž gandarījumu par šo noteikumu, jo, neapšaubāmi, ir jāpieņem sankciju tiesiskais regulējums dalībvalstu līmenī, lai garantētu ierosinātās regulas noteikumu efektīvu piemērošanu.

Frankfurtē pie Mainas, 2004. gada 16. aprīlī.

ECB priekšsēdētājs

Jean-Claude TRICHET